

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про підвищення престижності шахтарської праці

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2008, № 42-43, ст. 293)

{Із змінами, внесеними згідно із Законом
№ 1564-VI від 25.06.2009, ВВР, 2009, № 51, ст.758
Кодексом
№ 2755-VI від 02.12.2010, ВВР, 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112
Законами
№ 5082-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 30, ст.341
№ 5460-VI від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 2-3, ст.41
№ 1066-VIII від 31.03.2016, ВВР, 2016, № 19, ст.216
№ 1774-VIII від 06.12.2016, ВВР, 2017, № 2, ст.25
№ 2148-VIII від 03.10.2017, ВВР, 2017, № 40-41, ст.383
№ 2249-VIII від 19.12.2017}

{Установити, що у 2016 році норми і положення статті 5 цього Закону застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів та бюджету Фонду соціального страхування України згідно із Законом № 928-VIII від 25.12.2015}

Цей Закон спрямований на підвищення престижності шахтарської праці, надання додаткових гарантій у виплаті та підвищенні заробітної плати і розв'язанні соціально-побутових проблем шахтарів.

Стаття 1. Сфера застосування Закону

Дія цього Закону поширюється на працівників, які видобувають вугілля, залізну руду, руди кольорових і рідкісних металів, марганцеві, уранові, магнієві (солі калієво-магнієві та солі магнієві) та озокеритні руди, працівників шахтобудівних підприємств, які зайняті на підземних роботах повний робочий день, та працівників державних воєнізованих аварійно-рятувальних служб (формувань) у вугільній промисловості - за Списком № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці, зайнятість в яких повний робочий день дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, затвердженим Кабінетом Міністрів України (далі - шахтарі), та членів їх сімей.

{Текст статті 1 в редакції Закону № 1564-VI від 25.06.2009; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1066-VIII від 31.03.2016}

Стаття 2. Створення умов для високопродуктивної та безпечної праці

1. Держава сприяє розвитку вугільної і гірничодобувної промисловості та створює умови для високопродуктивної і безпечної праці на основі механізації та впровадження новітніх технологій у виробничі процеси.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у вугільно-промисловому комплексі, затверджує для вугледобувного підприємства, а центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державного

гірничого нагляду, затверджує для гірничодобувного підприємства програму модернізації, технічного переоснащення виробництва та безпеки праці.

{Частина друга статті 2 в редакції Закону № 5460-VI від 16.10.2012}

Стаття 3. Умови оплати праці

Тарифна сітка (схема посадових окладів) шахтарів формується на основі тарифної ставки робітника першого розряду, яка перевищує законодавчо встановлений рівень прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, на величину не менш як на 30 відсотків, з урахуванням поступового переведення всіх шахтарів на погодинну оплату праці та досягнення середньоєвропейського рівня зарплати шахтарів.

{Стаття 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1774-VIII від 06.12.2016}

Стаття 4. Особливості оподаткування доходів шахтарів

Ставка податку з доходів шахтарів становить 10 відсотків від заробітної плати та інших доходів, що отримують за місцем основної роботи працівники, зайняті повний робочий день на підземних роботах.

Стаття 5. Особливості здобуття освіти

1. Шахтарі, які мають стаж підземної роботи не менш як три роки, а також протягом трьох років після здобуття загальної середньої освіти особи, батьки яких є шахтарями та які мають стаж підземної роботи не менш як 15 років або які загинули внаслідок нещасного випадку на виробництві чи стали особами з інвалідністю I або II групи, зараховуються поза конкурсом за особистим вибором спеціальності до державних і комунальних вищих та професійно-технічних навчальних закладів України для навчання за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів з наданням місць у гуртожитках на час навчання та виплатою за рахунок бюджетних коштів соціальної стипендії в порядку та розмірі, встановлених Кабінетом Міністрів України.

{Абзац перший частини першої статті 5 в редакції Закону № 1774-VIII від 06.12.2016; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2249-VIII від 19.12.2017}

Зазначені особи після закінчення навчання працевлаштовуються відповідно до договору, укладеного між відповідним органом виконавчої влади, керівником навчального закладу та випускником.

Форму договору та порядок його укладення затверджує Кабінет Міністрів України.

{Стаття 5 в редакції Закону № 5082-VI від 05.07.2012}

Стаття 6. Забезпечення житлом шахтарів та членів їх сімей

1. Шахтарі, які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов, мають право на одержання за рахунок підприємства позики у розмірі, визначеному колективним договором, для житлового будівництва або придбання квартир чи індивідуальних житлових будинків.

Шахтарі - молоді спеціалісти, які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов, мають право на позачергове одержання зазначеної позики згідно з колективним договором.

Шахтарі, які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов, також мають право на одержання у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, земельної ділянки для будівництва індивідуальних житлових будинків.

2. Членам сімей шахтарів, смерть яких настала внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання та які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов, надається житло за рахунок коштів державного бюджету в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{Частина друга статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1564-VI від 25.06.2009}

3. Для цілей цього Закону під членами сім'ї шахтаря слід розуміти дружину (чоловіка) та дітей віком до 18 років, а тих, що навчаються за денною формою навчання, - віком до 23 років, непрацездатних батьків шахтаря, яких відповідно до закону зобов'язаний утримувати такий працівник, повнолітніх непрацездатних дітей шахтаря, зокрема дітей, які мають інвалідність.

Стаття 7. Надання державної соціальної підтримки сім'ям шахтарів, що постраждали на виробництві

1. Членам сімей шахтарів, смерть яких настала внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, до пенсії у зв'язку із втратою годувальника на кожного непрацездатного члена сім'ї встановлюється доплата в розмірі прожиткового мінімуму, встановленого законом для осіб, які втратили працездатність, за рахунок коштів державного бюджету в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

{Частина перша статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1564-VI від 25.06.2009}

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у вугільно-промисловому комплексі, спільно з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного гірничого нагляду, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, профспілковими організаціями розробляють в межах визначених законодавством повноважень соціальні програми підтримки сім'ї кожного шахтаря, що постраждав на виробництві або помер внаслідок професійного захворювання.

{Абзац перший частини другої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1564-VI від 25.06.2009, № 5460-VI від 16.10.2012}

Фінансування соціальних програм здійснюється за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, коштів підприємств та інших не заборонених законодавством джерел.

3. Додаткові заходи щодо соціальної підтримки та захисту сімей загиблих шахтарів і розмір компенсаційних виплат визначає Кабінет Міністрів України.

Стаття 8. Особливості пенсійного забезпечення

Мінімальний розмір пенсії шахтарям, які відпрацювали на підземних роботах не менш як 15 років для чоловіків та 7,5 років для жінок за списком № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затвердженим Кабінетом Міністрів України, встановлюється незалежно від місця останньої роботи, у розмірі 80 відсотків його заробітної плати (доходу), визначеної відповідно до статті 40 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", з якої обчислюється пенсія, але не менш як три розміри прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність. Для обчислення розміру пенсій за віком за кожний повний рік стажу роботи на підземних роботах до страхового стажу додатково зараховується по одному року.

{Стаття 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

Стаття 9. Оздоровлення працівників

Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності щорічно виділяти по 50 санаторно-курортних путівок на кожні 1000 працівників, які працюють на підземних роботах.

Стаття 10. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Дія частини першої статті 7 і статті 8 цього Закону поширюється також на пенсіонерів, пенсія яким була призначена до набрання чинності цим Законом.

Фінансування додаткових витрат на виплату підвищеного розміру пенсії відповідно до статті 8 цього Закону здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

3. Закони України та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, до приведення їх у відповідність із цим Законом діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Внести зміни до таких законів України:

1) статтю 40 Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 45, ст. 397) доповнити частиною другою такого змісту:

"Надати право технічній інспекції профспілок галузевого рівня, що здійснює контроль за дотриманням умов праці та техніки безпеки працівників, зазначених у статті 1 Закону України "Про підвищення престижності шахтарської праці", зупиняти ведення робіт на підприємстві у разі грубих порушень правил техніки безпеки та охорони праці";

2) частину восьму статті 43 Гірничого закону України (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 50, ст. 433) викласти в такій редакції:

"Особи, які мають право на безоплатне отримання вугілля на побутові потреби, але проживають у будинках, що мають центральне опалення, отримують компенсацію за оплату електроенергії, газу та центрального опалення житла, що виплачується за рахунок субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам";

3) статтю 7 Закону України "Про державні нагороди України" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 21, ст. 162; 2003 р., № 24, ст. 157; 2006 р., № 26, ст. 215; 2008 р., № 24, ст. 231) доповнити абзацом такого змісту:

"орден "За доблесну шахтарську працю" I, II, III ступеня";

4) статтю 41 Закону України "Про охорону праці" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 2, ст. 10) доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"Надати право технічній інспекції профспілок галузевого рівня, що здійснює контроль за дотриманням умов праці та техніки безпеки працівників, зазначених у статті 1 Закону України "Про підвищення престижності шахтарської праці", зупиняти ведення робіт на підприємстві у разі грубих порушень правил техніки безпеки та охорони праці";

{Підпункт 5 пункту 4 статті 10 втратив чинність на підставі Кодексу № 2755-VI від 02.12.2010}

6) у Законі України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49-51, ст. 376; 2005 р., № 6, ст. 141, №№ 17-19, ст. 267; 2007 р., № 2, ст. 16):

у статті 24:

частину першу доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"Час перебування на інвалідності у зв'язку з нещасним випадком на виробництві або професійним захворюванням зараховується до страхового стажу для призначення пенсії за віком, а також до страхового стажу роботи із шкідливими умовами, який дає право на призначення пенсії на пільгових умовах і у пільгових розмірах";

частину третю доповнити абзацом десятим такого змісту:

"За кожний повний рік стажу роботи на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці за списком № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затвердженим Кабінетом Міністрів України, зайнятість на яких давала та дає право на пенсію на пільгових умовах, до страхового стажу додатково зараховується по одному року";

у частині четвертій:

абзац перший доповнити словами "крім випадків, передбачених цим Законом";

абзац другий виключити;

частину першу статті 28 доповнити абзацом третім такого змісту:

"Мінімальний розмір пенсії шахтарям, які відпрацювали на підземних роботах не менш як 15 років для чоловіків та 7,5 років для жінок за списком № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затвердженим Кабінетом Міністрів України, встановлюється незалежно від місця останньої роботи, у розмірі 80 відсотків середньої заробітної плати шахтаря, але не менш як три розміри прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність";

пункт 14 розділу XV "Прикінцеві положення" викласти в такій редакції:

"14. Установити, що гірничі підприємства зобов'язані сплачувати страхові внески, нараховані за відповідний базовий звітний період, не пізніш як через 28 календарних днів з дня закінчення цього періоду".

Президент України

В.ЮЩЕНКО

**м. Київ
2 вересня 2008 року
№ 345-VI**

Публікації документа

- **Голос України** від 16.09.2008 — № 175
- **Урядовий кур'єр** від 16.09.2008 — № 171
- **Офіційний вісник України** від 26.09.2008 — 2008 р., № 70, стор. 11, стаття 2338, код акта 44381/2008
- **Відомості Верховної Ради України** від 24.10.2008 — 2008 р., № 42, / № 42-43 /, стор. 2088, стаття 293